

3. Sorumlu Tedarik Yaklaşımımız

Perakende şirketlerinin sürdürülebilirlik alanında kendi operasyonları dışında tedarik zinciri kaynaklı dolaylı etkileri mevcut. Bunlar; ürün güvenliği doğrultusunda toplum sağlığı üzerindeki etkiler, üretim ve dağıtımından kaynaklanan iklim değişikliği üzerindeki etkiler, tarımsal üretimden kaynaklanan biyoçeşitlilik üzerindeki etkiler, toplumsal ve etik alanındaki etkiler şeklinde sayılabilir.

Sorumlu bir perakendeci olarak şirketimiz, tedarik zinciri kaynaklı etkilerini takip ediyor ve küresel bağlamda kabul görmüş ilkeler ve önlemleri benimseyerek söz konusu etkileri azaltmaya çalışıyor.

Şirketimizin sahip olduğu kalite belgeleri

Tedarikçi Seçim Süreçlerimiz

Tedarikçilerimizin, sunduğumuz ürün ve hizmetlerimizin kalitesine doğrudan katkı sağladığına inanıyoruz. Bu yüzden tedarikçilerle olan iş birliklerimizi iş yapış şeklimize uyum çerçevesinde inşa etmeyi hedefliyoruz.

Tedarikçi şirketler, iş ortakları ve ajanslarla çalışma kararı almadan önce şirketler ile ilgili finansal, hukuki ve etik risk ve fırsatları ortaya koyan, detaylı bir inceleme ve araştırma yapıyoruz. İlgili şirketlerin resmi kuruluşlar üzerinden ticari sicilleri, dijital platformlar üzerinden de rüşvet, yolsuzluk ve etik konularda ticari geçmişlerini araştırıyoruz. Bu çalışmalara ek olarak, tedarikçi adayları, mevcut tedarikçi denetimlerinde kullanılan kalite kontrol kriterleri ve soru listeleri üzerinden

ön denetime tabi tutularak, çalışma kararı bu denetimlerin sonucunda alınıyor. Aday tedarikçiler öncelikli olarak ürün güvenliği denetimlerinden geçiyor, tedarikçi statüsüne geçen şirketler denetim periyotlarına uygun olarak SEDEX bazlı etik/sosyal denetimlere tabi tutuluyor. Bu bağlamda hesap verebilirlik, etik davranış, hukuk kurallarına saygı, uluslararası normlara saygı ve insan haklarına saygı konuları kapsamında değerlendirmeye alınıyor. 2018 yılında, 103 aday tedarikçi firma denetimi gerçekleştirdik ve 63 tedarikçi ile çalışma kararı aldık. Çalışma kararı alınan tedarikçilerimizin yüzde 54'ü SEDEX bazlı etik ve sosyal denetime tabi tutuldu. Kalan diğer aday tedarikçiler için ise denetim periyotlarına göre 2019 yılı içerisinde SEDEX bazlı denetim planlaması yaptık.

Tedarikçilerimizden Beklediğimiz Sorumluluklar

Tedarik zincirimizden beklediğimiz çalışma standartları ile insan hakları, çevresel uygulamalar, iş sağlığı ve güvenliği ve kalite standartları **Sorumlu Tedarik Politikası**'nda detaylı bir şekilde yer alıyor. Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele ve İnsan Hakları ve Fırsat Eşitliği politikalarımızda da tedarikçilerimizden beklediğimiz uyum, yaklaşım ve duruş net bir şekilde ortaya konuluyor.

Tedarikçilerimiz, şirketimizle yürüttüğü ticari faaliyetleri, mağaza bazlı ürün stok, bulunurluk ve satış gibi bilgileri **MeCom ve MeMobil isimli B2B uygulamalarımız** yoluyla şeffaflıkla ve anlık olarak takip edebiliyor. Kurumsal politikalarımız, bu uygulamalar üzerinden de tedarikçilerimizin erişimine sunuluyor. Ayrıca, ilgili politikalarımızı e-egitim haline getirerek her yıl yeni başlayan çalışanlarımıza ve tedarikçilerimize sunuyoruz. Hazırlanan e-egitimi, 1.400 tedarikçimizin aktif olarak kullandığı bu platform üzerinden sunarak, tüm tedarikçilerimizin eğitim almalarını sağlıyoruz.

Sorumlu Tedarik, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele ve İnsan Hakları ve Fırsat Eşitliği politikalarımız Rusça, Kazakça ve Makedoncaya çevrilerek Kazakistan ve Makedonya'daki Ramstore'ların internet sitelerinde yayınlanıyor ve politikaların hem çalışanlar hem de tedarikçilerle iletişimi gerçekleştiriliyor.

Türkiye'deki faaliyetlerimizde, **tedarikçilerimiz ile yaptığımız tüm sözleşmelerde** Rüşvet ve Yolsuzluğun Önlenmesi, İnsan Hakları standartları, Çalışma Standartları, İş Sağlığı ve

Sorumlu Tedarik Politikamızı
e-egitime dönüştürerek,
MeCom ve MeMobil isimli **B2B uygulamalarımız** üzerinden
tedarikçilerimize sunuyoruz.

Güvenliği ve Çevrenin Korunması konularını kapsayan **Etik Kuralları** yer alıyor ve tüm tedarikçilerimizin bu kurallara uyacağına dair **taahhüt vermesi zorunlu** tutuluyor. Bu kapsamda, tedarikçilerimizin çalışanlarına yönelik din, dil, ırk, cinsiyet ayrımı ve sözel, fiziksel ve cinsel şiddet uygulaması, zorla işçi çalıştırması veya çocuk işçi çalıştırmasını kati bir dille kabul edilemez olarak belirtiyor, tedarikçilerimizin çalışanlarının örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme hakkına tam destek vermesini talep ediyoruz. Ayrıca, sözleşmelerde, birlikte çalıştığımız tedarikçilerin yolsuzluk ve rüşvet olaylarına da karışmayacağına taahhüdünü vermesini bekliyoruz. Birlikte çalıştığımız süre zarfında, tedarikçilerimizin çalışanlarına; çalışma koşulları, alınan sağlık ve güvenlik önlemleri, ödenen ücretler gibi konularda güvenli ve adil bir çalışma ortamı sunup sunmadığını düzenli değerlendirme anketleri ve saha ziyaretleri yoluyla takip ediyoruz. Tedarik zinciri risk değerlendirmesi aracılığıyla yıllık hedeflerimizi izliyor ve raporluyoruz.

Tedarikçilerimize Yönelik Denetimlerimiz

Tedarikçi seçimine verdiğimiz büyük önem ile sorumlu perakendecilik anlayışımız çerçevesinde tedarikçilerimizin uygulamalarını takip ediyor ve performanslarını artırmaları yönünde onlara yardım ve rehberlik sunuyoruz. Tedarikçilerimize düzenli olarak kalite denetimleri gerçekleştirerek Sorumlu Tedarik Politikası'na uygunluklarını takip ediyoruz.

2018 yılında, akredite bir bağımsız dış denetim kurumu aracılığıyla, toplam ciromuzun yüzde 80'ini oluşturan ürünleri temin ettiğimiz ana tedarikçilerimizin yüzde 85'i denetlendi. Bu kapsamın dışında kalan diğer tedarikçilerimizle gerçekleştirdiğimiz denetimlerimizi de dahil ettiğimizde, 2018 içerisinde aday tedarikçilerimiz de dahil olmak üzere toplam 952 adet denetim yaptık. Geriye kalan ve büyük bir kısmı ithalatçı firmalar olan tedarikçilerimizin ürünlerini de mağazalarımızda satışa sunmadan önce, yasal mevzuatlar çerçevesinde kontrolünü gerçekleştirdik. Denetim sonuçları, tedarik zinciri çalışma standartlarından sorumlu üst yönetim birimleri olan Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı ve Dağıtım Merkezleri ve Lojistik Genel Müdür Yardımcısına raporlanmaktadır.

Tedarikçi denetimlerimizi, dünyada gıda güvenliği kriterlerini belirleyen **'Global Gıda Güvenliği İnisatifi'nin (GFSI)** tanıdığı standartları dikkate alarak gerçekleştiriyoruz. Mevcutta çalışmış olduğumuz tedarikçilerimiz ve aday tedarikçilerimize belli süreler verdikten sonra tekrar denetime tabi tutuyoruz ve bu denetimleri de takip denetimi olarak adlandırıyoruz. Başarısız olan her bir tedarikçimize maksimum 3 takip denetimi hakkı tanıyoruz.

Tedarikçilerimize 2 gün süren ve 278 kriterin sorgulandığı yoğun bir denetim programı uyguluyoruz. İlk gün **'BRC-Uluslararası Ürün Güvenliği Standardı'**, ikinci gün **'GC-Sedex- Etik ve Sosyal'** denetimleri gerçekleştiriyoruz.

'BRC Global Market' denetim kontrol listesine göre gerçekleştirdiğimiz birinci gün denetimlerimizde başarılı olan tedarikçilerimiz **BRC (British Retail Consortium)** portalında yer alarak başarı düzeyleri tüm dünyaya duyuruluyor. 2018 yılında, gerçekleştirdiğimiz 492 adet **'BRC Global Market' denetiminde**, tedarikçilerin yüzde 81'i başarı sağladı. Aynı yıl, BRC kapsamında 64 firmaya takip denetimi yapılarak, bu tedarikçilerin yüzde 88'inde iyileştirme sağlandı.

İkinci gün denetiminde ise tedarikçilerin operasyonel faaliyetlerini gerçekleştirirken insana ve çevreye etkileri, etik ve sosyal konulara hassasiyetleri denetlendi. Bu doğrultuda, tedarikçilerin çevre yönetimi, iş sağlığı ve güvenliği, etik ve sosyal uygunluk gerekliliklerini ve SA 8000 standardı kapsamının tamamını içeren SEDEX kriterleri kapsamında uygulamaları kontrol edildi. Sürdürülebilirlik çalışmalarında önemli bir yeri olan bu denetimlerde başarılı olan tedarikçiler GC-SEDEX sertifikasını almaya hak kazandı. 2018 yılında gerçekleştirdiğimiz **460 adet GC-SEDEX denetiminde**, tedarikçilerimizin yüzde 82'si GC-SEDEX sertifikası almaya hak kazandı. 2018 yılında SEDEX kapsamında 48 firmaya takip denetimi yapılarak, bu firmaların yüzde 88'inde iyileştirme sağlandı. Geriye kalan 6 firmaya üçüncü ve son takip denetimi düzenlenecektir. Başarı yakalanamaması durumunda yapılacak değerlendirme ile ticari ilişkiyi sonlandırmaya gidilebilmektedir. Raporlama döneminde sosyal uygunsuzluk sebebiyle şirketimizin iş birliğini sonlandırdığı bir tedarikçisi bulunmamaktadır. Aday tedarikçilerimizde ise sosyal denetimler kaynaklı 20 adet tedarikçi ile çalışmama kararı alınmıştır.

Denetim Tipi	Tedarikçi Denetimi Sayısı	Başarı Oranı	Takip Denetimi Sayısı	Takip Denetimi Başarı Oranı
Ürün Güvenliği - BRC Global Market	492	%81	64	%88
Çevre ve Etik - GC - Sedex	460	%82	48	%88
Toplam	952	%81	112	%88

Bu denetimlerde çocuk işçi, zorla çalıştırılan işçi, çalışma saatleri, sendika kurma ve toplu pazarlık hakkı, maaş ve ücretler, ayrımcılık ve disiplin uygulamaları, hamile ve emziren annelerin çalıştırılma koşulları, çalışanlara fiziksel ve psikolojik baskı, doğum, süt izinleri ve yıllık izinlerin kanunlara uygunluğu konuları sorgulanmaktadır. Raporlama döneminde, tedarikçi firmalara yapılan denetimlerde 3 adet genç işçi çalıştırma vakası belirlendi. Genç işçi ve zorla işçi çalıştırma vakaları bakımından risk teşkil eden tedarikçilere ihtar verildi.

Tedarikçilere etik ve sosyal uygunluk kapsamında yapılan denetimlerde uygunsuzluk tespit edilen vakaların yüzde 32'sinin iş sağlığı ve güvenliği, yüzde 13'ünün çevreyle ilgili gereklilikler, yüzde 8'inin kaynak yönetimi, yüzde 4'ünün sosyal sorumluluk politikası, yüzde 3'ünün çalışma saatleri ve ödemeler, yüzde 2'sinin ise disiplin uygulamaları ile ilgili olduğu görüldü.

Denetimlerdeki başarılarına göre **Migros Onaylı tedarikçiler** “**Gold-Altın**”, “**Silver-Gümüş**”, “**Bronze-Bronz**” olarak üç kategoride değerlendirilerek; aynı zamanda **GC Portal**dan başarılarını duyurma fırsatı yakaladılar. 2018 yılında

başarısız olan aday tedarikçilerimiz çıkartıldıktan sonra tedarikçilerimizin yüzde 57'si, yapılan her iki denetimde de başarılı oldu ve “GC Migros Approved Supplier-GC Migros Onaylı Tedarikçi” sertifikası almaya hak kazandı. Nisan 2019 tarihinde düzenlediğimiz Migros İyi Gelecek Festivali kapsamında bir ödül töreni düzenleyerek, “**Gold Migros Onaylı Tedarikçi**” belgesi kazanan tedarikçi firmalarımızın başarılarını kutladık.

Sorumlu Tedarik politikamıza uyum kapsamında tedarikçilerimize yönelik düzenlediğimiz ayrımcılık, örgütlenme özgürlüğü, toplu sözleşme hakkı, çocuk işçi çalıştırma, zorla ve cebren çalıştırma kriterlerindeki etik ve sosyal denetimlerimizin, **2018 bildirimleri bağımsız dış denetime tabi tutuldu**, uluslararası ISAE 3000 (Revised) standardına uyumlu şekilde bağımsız olarak doğrulandı. **İnsan Hakları ve Tedarik Zincirinde Bağımsız Güvence Beyanı** (Seçilmiş Kriterler), Ekler bölümünde incelenebilir.

Tedarik zincirimizle ilgili raporlama yılı içerisinde Sivil Toplum Kuruluşları veya diğer dış kuruluşlardan negatif bir bildirim almadık.

